

Сумський держаний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка
Бібліотека

СУМЩИНА В КРАЄЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Наукові праці викладачів
Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка
(1998-2003 рр.)
Бібліографічний покажчик

Випуск 1

Суми
2003

УДК 016

К78

Укладачі:

директор бібліотеки З. М. Горова;

зав. науково-бібліографічним відділом В. В. Косенко;

Відповід. за випуск проректор з наукової роботи, кандидат хімічних наук,
доцент В. В. Бугаєнко

Сумщина в краєзнавчих дослідженнях: Наукові праці викладачів Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка (1998-2003 рр.): Бібліографічний покажчик. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2003. – 44 с.

В покажчику „Сумщина в краєзнавчих дослідженнях” з достатньою повнотою відображена різна по змісту, типам, видам друкована продукція про Сумщину (книги, розділи, окремі параграфи, статті із науково-методичних збірників та видань, що продовжуються, газетні, журнальні статті).

Хронологічні рамки наукових досліджень викладачів стосовно рідного краю охоплюють 1998-2003 роки.

Бібліографічний покажчик розрахований на науковців, аспірантів, докторантів, викладачів та керівників закладів освіти різного типу, слухачів інституту післядипломної освіти, працівників управлінь, відділів освіти при обласних міських та районних державних адміністрацій, екскурсиводів, лекторів, членів товариств охорони природи, пам’ятників історії та культури, студентську та учнівську молодь, гуртківців, краєзнавців.

УДК 016

Передмова

Українське відродження посилило наукове вивчення джерел про рідний край, активізувало збирання пам'яток української культури, благотворно позначилося на кількості та якості видань національної літератури і на розвитку краєзнавчої бібліографії.

Вміння узагальнювати наукові джерела та керуватися набутими знаннями про рідний край характеризує ціннісне ставлення особистості до Батьківщини в органічній єдності національно-етнічного та національно-громадянського аспектів і проявляється в культурологічній діяльності.

Велику зацікавленість виявляють викладачі-дослідники Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка до рідної сторони (краю) – Сумщини.

Професорсько-викладацький склад вузу, який займається краєзнавством, створює необхідну основу для подальших наукових досліджень в різних галузях знань, вносить суттєвий вклад в справу патріотичного та естетичного виховання підростаючого покоління й підготовки сучасної молоді, студентства до самостійної творчої праці.

Все це сприятиме одержанню конкретних фундаментальних уявлень про минуле, сучасне рідного краю та перспективи його на майбутнє.

В титанічну працю викладачів свої внески робить і бібліотека університету, вивчаючи і узагальнюючи освітню і наукову функцію краєзнавства.

Реальна практика краєзнавчої роботи підтвердила доцільність випуску бібліотекою бібліографічного покажчика “Сумщина в краєзнавчих дослідженнях”, в якому знайшли відображення праці викладачів стосовно наукових досліджень з питань краєзнавства.

Особливі вимоги до цього покажчика – це ціленаправленість і чіткий відбір літератури.

Цільове призначення даного покажчика – сприяння виховання любові до свого краю, розширення кругозору краєзнавчих знань. Слугувати основою для керівництва читанням та бібліографічного обслуговування читачів, надавати допомогу в поширенні краєзнавчих знань серед широких верств населення.

У бібліографічному покажчику “Сумщина в краєзнавчих дослідженнях” систематизовано публікації наукових співробітників, викладачів, докторантів, аспірантів та пошукачів Сумського ДПУ ім. А.С. Макаренка.

Книги, статті в науково–методичних збірниках і журналах відображають результати досліджень, що виконувалися у 1998 – 2003 роках.

Серед поданого переліку є декілька авторефератів дисертацій на здобуття наукового ступеня.

Складається покажчик з 15 розділів.

До уваги читача! Матеріал систематизований по тематичним рубрикам. Розташування друкованого матеріалу в кожному розділі має свою особливість: спочатку подані книги, потім рекомендуються статті.

В межах кожного розділу алфавітний принцип розташування публікацій.

Покажчик налічує 447 назв друкованих джерел.

Бібліотека університету покликана не тільки задовольнити професійні краєзнавчі запити й потреби, але й пропагувати літературу про край серед різних категорій читачів, які не мають спеціальної підготовки.

В даному покажчику з достатньою повнотою відображена різна по змісту, типам, видам друкована продукція про Сумщину (книги, розділи, окремі параграфи, статті із науково-методичних збірників та видань, що продовжуються, газетні, журнальні статті).

Хронологічні рамки наукових досліджень викладачів педагогічного університету стосовно рідного краю охоплюють 1998 – 2003 роки.

Звернувшись до бібліографічного покажчика “ Сумщина в краєзнавчих дослідженнях” читачі одержать повну, оперативну інформацію про краєзнавчу літературу з усіх галузей знань.

Розрахований на науковців, докторантів, аспірантів, пошукачів, викладачів та керівників закладів освіти різного типу, слухачів інституту післядипломної освіти, працівників управлінь, відділів освіти при обласних, міських та районних держадміністрацій, екскурсоводів, лекторів, членів товариств охорони природи, пам’ятників історії та культури, гуртківців, краєзнавців-любителів.

Край в цілому

Леонтєва Г.Г., Манько М.О., Пушкарьова Т.О. Ми – сумчани! – Суми: Слобожанщина, 1999. – 68 с.

Матеріали ювілейної науково–практичної конференції, присвяченої 75–річчю Державного архіву Сумської області / Ред. кол.: Л.А.Покидченко та ін. – Суми, 2000. – 87 с.

Корогод Г.І. Заснування міста Суми, його розбудова і роль в історії краю // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 75–79.

Чепурна О.М., Приймак В.М. Дані про почесних громадян м.Сум в Державному архіві Сумської області // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 50–52.

Фізико-математичні науки

Борисова В.О., Рабець К.В., Лейфура В.М. Всеукраїнський турнір юних математиків: (Фінальний етап) // Математика. – 2003. – №3, січень. – С. 1–3.

Лиман Ф.М., Чашечникова О.С. Ювілей інституту – день народження університету: [Про СумДПУ ім. А.С.Макаренка] // Математика. – 1999. – №46. – С. 1,8.

Рабець К.В. Перший Всеукраїнський турнір юних математиків: [13–18 листопада 1998 р., м.Суми] // Математика. – 1999. – №8, лютий. – С. 1-2.

Чашечникова О.С., Коломієць С.В. Олімпіада в Сумах // Математика. – 1999. – №36, вересень. – С. 1–7.

Чашечникова О.С., Коломієць С.В. Олімпіада на базі Сумського національного аграрного університету – шанс для талановитої молоді // Математика. – 2003. – №4, січень. – С. 2–3.

Природничо-географічні науки

Беценко Т. Етюди з топонімії Сумщини: Походження географічних найменувань. – Суми: Собор, 2001. – 72 с.

Ботанічний сад Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка / В.А.Ковтун, В.П.Суряднова, В.М.Торяник. – Суми, 2000. – 24 с.

Буц Ю.В. Динаміка забруднення важкими металами вододільних ландшафтів малих річок лісостепу Сумщини: Автореф. дис... канд. географ. наук. – Х., 2001. – 20 с.

Вакалівщина: До 30-річчя біостаціонару Сумського педінституту: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.П.Книш та ін. – Суми, 1998. – 241 с.

Заповідні скарби Сумщини / Під. ред. Т.Л.Андрієнко та ін.; [М.П.Книш, А.О.Корнус, В.М.Кохановський, В.М.Кравченко, В.Г.Скляр та ін. викладачі СумДПУ]. – Суми: Джерело, 2001. – 208 с.

Леонтєва Г.Г. Економічна і соціальна географія Сумщини: Навч. посібник. – Суми: Університетська книга, 2002. – 136 с.

Леонтєва Г.Г., Манько М.О., Пушкарьова Т.О. Ми – сумчани! . – Суми: Слобожанщина, 1999. – 68 с.

Леонтєва Г.Г., Тюленева В.О., Яненко Д.І., Черепанова Є.О. Географія рідного краю: Регіональний посібник для 5 кл. – Суми: Нота бене, 2002. – 76 с.

Леонтєва Г.Г., Тюленева В.О., Яценко Д.І., Ткаченко О.Л. Рідний край. Сумська область: Робочий зошит для 5-го класу. – Суми: Нота Бене, 2002. – 80 с.

Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Збірник наук. праць / В.В.Бугаєнко, М.П.Книш, С.І.Сюткін. – Суми, 1992. – 152 с.

Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 5: Рослини, тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів) / К.К.Карпенко та ін.; СумДПУ. – Суми: Джерело, 2001. – 103 с.

Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 4: Економіка і охорона природи – ресурсо-енергозбереження / Ред. кол.: О.Ф.Балацький та ін. – Суми: Джерело, 2000. – 128 с.

Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 3: Природно-заповідний фонд області / Ред. кол.: К.К.Карпенко, М.П.Книш та ін. – Суми: Джерело, 1999. – 118 с.

Бабічева О.Л., Черепанова Є.О. Апелятивна лексика в мікротопонімії Чернігівсько-Сумського Полісся // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С.149-151.

Більченко М.Н., Горбусенко В.А., Касьяненко Г.Я. Хімічний склад поверхневих вод басейну р. Сумка // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України. Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002. – С. 64–70.

Бова О.В. Про мікроелементний склад ґрунтово-рослинного покриву широколистяного лісу урочища Вакалівщина // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 180–182.

Бова О.В. Трансформація складу атмосферних опадів у техногенних ландшафтах м.Суми // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С.18–21.

Буц В.Ю. Важкі метали у чорноземах “Михайлівської цілини”// Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 8–12.

Буц Н.В. Деякі результати ландшафтно-геохімічних досліджень ґрунтового покриву “Михайлівської цілини” // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. – Х., 2000. – Вип. 1. – С. 110 – 115.

Буц Ю. В. Деякі особливості гідрологічних об’єктів урочища Вакалівщина та прилеглих територій (Сумський район) // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 170 – 176.

Буц Ю.В., Бова О.В. Біологічне поглинання важких металів рослинністю вододільних ландшафтів Сумського лісостепу // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 217–222.

Вакал А.П., Карпенко К.К. Рослинність урочища “Вакалівщина” Піщанського лісництва Сумського лісостепу // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 183 – 189.

Вакал А.П., Карпенко К.К. Рослинність Хмелівського та Борозенківського ботанічних заказників: (Сумська область) // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 9 – 16.

Вакал А.П., Москаленко М.П. Вплив аеротехногенного забруднення на рослинний покрив лісостепової частини Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн.2 / Ред. кол.: К.К.Карпенко (гол. ред.) та ін. – Суми, 1997. – С. 70 – 81.

Вакал А.П., Москаленко М.П. Рослинність Хухрянського гідрологічного заказника // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми., 1999 – С. 40 – 50.

Види тварин, що охороняються в Сумській області / М.П.Книш, В.М.Кравченко, Г.Г.Гавриш, М.Л.Клестов // Заповідні скарби Сумщини / Під заг. ред. Т.Л.Андрієнко. – Суми: Джерело, 2001. – С. 115 – 116.

Глушко В. Ефіопія і Сумщина: (До історії виникнення російських назв на карті Африки) // Новина. – 1999. – 18 березня – С. 8.

Гнелиця В.А. Аналіз фауни павуків чотирьох болотних біотипів // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 30 – 35.

Гнелиця В.А. Пауки – *Linurhiidae* пойми р.Ворскла и прилегающей территории // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С.20 – 26.

Гнелиця В.А., Хрокало Л.А. Замітки про фауну бабок околиць Вакалівського зоостаніонару // Вакалівщина: Збірник наукових праць – Суми, 1998. – С. 37 – 40.

Говорун О.В. До вивчення родини бражників (*lepidoptera, sphingidae*) Сумської області // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 51 – 56.

Гончаренко І.В., Карпенко К.К. Брандушка різнокольорова (*Vulbocodium versicolor* (Kergaw) Speng) на Сумщині // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 211 – 215.

Гончарова К.Д. Виявлено місце зростання *aretostaphys uva – ursi* (L) speng на території Сумського полісся // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ, 2001. – С. 78 – 81.

Данько Л.Н. Основоположник отечественной фитовирусологии – наш земляк Рыжков В.Л. // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 164 – 167.

Дегтярьова Н.І. Видатні українські мікробіологи з Сумської області // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 167 – 169.

Дегтярьова Н.І. Розвиток селекції рослин на Сумщині // Третя сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 157 – 159.

Дегтярьова Н.С., Карпенко К.К. Внесок у науку видатних вчених-ботаніків, уродженців Сумщини // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С.159 – 161.

Дериземля А.М. Жужелиці (*Coleoptera, Carabidae*) урочища Вакалівщина Сумського лісгоспу // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СДП, 1998. – С.59 – 66.

Дослідники природи Сумщини / К.К.Карпенко, М.П.Книш, А.О.Корнус, Г.Г.Гаврись // Заповідні скарби Сумщини / Ред. Т.Л.Андрієнко. – Суми: Джерело, 2001. – С. 19 – 26.

Спіфанов Є.Ф., Гнелиця В.А. Лускокрилі Вакалівського стаціонару: (Список) // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 51 – 53.

Закорко Н.Г. Особливості будови епідерми у представників порядку *vrticales lindley* // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 22 – 28.

Злобін Ю.А., Мельник Т.І., Д'яченко Є.І. Флоро-ценотичні комплекси урбанізованих територій: (На прикладі м. Суми) // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СДПІ, 1998. – С.19 –26.

Карпенко К.К. Гриби, занесені до Червоної книги України, які виявлені на території Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 5: Рослини тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів) / К.К.Карпенко та ін. – Суми, 2001. – С. 43 – 52.

Карпенко К.К. І.П.Чернецький – педагог, вчений, краєзнавець // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – Ч. II. – С. 14 – 17.

Карпенко К.К. Історія вивчення флори та рослинності Сумщини (з кінця XVIII до середини XX століття) // Біологічні науки : Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 3 – 9.

Карпенко К.К. Макроміцети лісу формації дуба звичайного урочища Вакалівщина Піщанського лісництва Сумського лісгоспу // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 189 – 198.

Карпенко К.К. Макроміцети міста Суми: (Україна) // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, СДПІ, 1998. – С. 9 – 19.

Карпенко К.К. Червона книга України – програма дій з охорони видів, що знаходяться під загрозою зникнення // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 5: Рослини тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). – Суми: Джерело, 2001. – С. 3 – 6.

Карпенко К.К. Шапінкові гриби трав'яних і трав'яно-мохових евтотрофних боліт північно-східної частини Лівобережної України // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 32 –40.

Карпенко К.К., Закорко Н.Г. Ботанічні дослідження в Сумському педінституті // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 168 – 170.

Карпенко К.К., Загорко Н.Г. Мікологічні дослідження на Сумщині // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 170 – 172.

Карпенко К.К., Ковтун В.А., Гончаренко І.В. До історії флористичних і геоботанічних досліджень на території Сумщини // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 166 – 168.

Карпенко К.К., Родінка О.С., Вакал А.П., Книш М.П. Флора та рослинність крейдяних відслонень на території Сумської області // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002. – С. 132 – 136.

Клименко В.А. Досвід прикладного соціально-географічного районування Сумської області // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 164 – 166.

Книш М.П. Види хребетних тварин, занесені до Червоної книги України, що виявлені на території Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 5: Рослини, тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів) / К.К.Карпенко та ін. – Суми, 2001. – С. 67 – 99.

Книш М.П. Матеріали до фауни та екології земноводних і плазунів Сумського району Сумської області // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 91 – 99.

Книш М.П. Педагог і дослідник тваринного світу Т.С.Чупіс // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 170 – 173.

Книш М.П. Птахи околиць біологічного стаціонару “Вакалівщина” (анотований перелік видів) // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 99 – 120.

Книш М.П., Гаврись Г.Г. Хребетні тварини, що занесені до Червоної книги України // Заповідні скарби Сумщини / Під заг. ред. Т.Л.Андрієнко. – Суми: Джерело, 2001. – С. 98–115.

Книш М.П., Кравченко В.М. Тваринний світ Сумщини // Заповідні скарби Сумщини / Під заг. ред. Т.Л.Андрієнко. – Суми: Джерело, 2001.– С. 55–71.

Книш М.П., Міщенко О. М. Перший випадок знаходження малої південної колючки у водоймах Сумщини // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002. – С.177.

Ковтун В.А. Поширення, стан збереження та рекомендації щодо охорони рідкісних і зникаючих видів рослин у басейні р.Псел на території Сумського і Краснопільського районів Сумської області // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С.144 – 149.

Корнус А.О. Ажурність крон і приріст листкових пластинок основних лісоутворюючих порід (з метою дистанційного зонування) // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 28 – 36.

Корнус А.О. Знахідки вулканічного попелу на Півдні Сумської області // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 173 – 179.

Корнус А.О. Фізична географія Сумщини кінця ХІХ – початку ХХ століття: дослідження: дослідники // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С.173 – 175.

Корнус А.О., Сюткін С.І. Туристичні ресурси Сумської області та оптимізація шкільної туристичної роботи // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 34 – 39.

Кравченко В.М. Безхребетні тварини Сумщини, що занесені до Червоної книги України // Заповідні скарби Сумщини / Під. заг. ред. Т.Л.Андрієнко. – Суми: Джерело, 2001. – С. 91–98.

Кравченко В.М. Безхребетні тварини, занесені до Червоної книги України, які виявлені на території Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 5: Рослини, тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів) / К.К.Карпенко та ін. – Суми, 2001. – С.52 – 67.

Кравченко В.М., Синиця І.Н. Бджолині родів *Bombus Psithyrus* деяких районів Сумської області // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 54 – 56.

Крейденков Г.П. Геологічна будова і корисні копалини Сумської області // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 12 – 18.

Крейденков Г.П. Загальний огляд геологічної будови східних районів Сумської області // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 161 – 170.

Лебідь Є.О., Книш М.П. Хижацтво лісового вовчка (*Priomis nitedula* Pall.) на дрібних дуплогнізних птахів // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 149 – 153.

Лебідь С.О., Книш М.П. Про деяких куликів Вакалівського біологічного стаціонару та його околиць // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 123 – 126.

Леонтьєва Г., Черепанова Є., Василега В. Топонімія Полтавської області // Географія та основи економіки в школі. – 1999. – №2. – С. 6 – 7.

Леонтьєва Г.Г. Суспільно-географічне дослідження шкільного обслуговування сільського населення Сумщини у 90-ті роки // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 175 – 177.

Лях В. Під сонячним склепінням неба: (Про екоцентр “Мурашка” в Сумах) // Сумщина. – 1999. – 24 липня.

Мартиненко В.О. До проблеми забруднення об’єктів Сумської області // Заповідна справа на Сумщині: Тези доповідей наукової конференції. – Суми, 1994. – С. 37 – 39.

Мерзлікин І.П., Лебідь Є.О. Нетопир Середземний *Pipistrellus kunlii* (konl, 1817) (chiroptera, vesperti-lionidae) – новий вид фауни кажанів Сумщини // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 81 – 83.

Мерзлікин І.Р. Знахідка малої кутори (*Neomys anomalus sabr*) та полівки-економки (*Microtus oeconomus pal.*) у Ворожбянському гідрологічному заказнику // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 114 – 117.

Мерзлікин І.П. Деякі аспекти хижацької діяльності домашньої кішки (*Felis catus*) // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 153 – 160.

Мерзлікин І.П. Іхтіофауна водойм Вакалівського біостаціонару та його околиць // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 81 – 88.

Мерзлікин І.П. Круглороті та риби Сумської області // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2001. – С. 42 – 51.

Мерзлікин І.П. Теріофауна Вакалівського біостаціонару та його околиць // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 135 – 148.

Мерзлікин І.Р. Виявлення антитіл до лептоспир у дрібних ссавців з околиць біостаціонару “Вакалівщина” // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 149.

Мерзлікин І.Р. Про загибель птахів при кількісних обліках дрібних ссавців // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 133 – 135.

Мерзлікін І.Р., Гершкович Н.Л., Чирній В.І. Про фауну ектопаразитів деяких ссавців біостаціонару Вакалівщина // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 66 – 69.

Москаленко М.П. Показники забруднення р. Псел в межах м. Суми // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002. – С. 58–63.

Некос В.Ю., Буц Ю.В. Екологогеохімічні дослідження ґрунтів лісостепу Сумської області // Захист довкілля від антропогенного навантаження. – Суми, 1999. – Вип. 1 (3). – С.86–91.

Реліктові рослини – цибуля ведмежа (*Allium ursinum* L.), лунарія оживаюча (*Lunaria rediviva* L.) та страусове перо звичайне (*Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod.) у лісах Сумського лісгоспу / А.П.Вакал, К.К.Карпенко, І.В.Гончаренко, О.М.Книш, М.П.Книш // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 204–211.

Рідкісне в рослинному світі Сумщини / О.І.Прядко, С.М.Панченко, В.А.Онищенко, К.К.Карпенко // Заповідні скарби Сумщини / Під. заг. ред. Т.Л.Андрієнко. – Суми: Джерело, 2001. – С. 37–54.

Родінка О.С., Панченко С.М. Знахідки *goodyera repens* (L.) r. br. (orchidaceae) у Сумській області: (Реліктовий вид рослин із родини Зозулинцевих) // Біологічні науки : Збірник наукових праць. – Суми: СДПУ, 1998. – С. 112–113.

Родінка О.С. Роль ботанічного саду Сумського педагогічного університету ім.А.С.Макаренка у збереженні генофонду рідкісних рослин // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 16–21.

Рослини, занесені до Червоної книги України, що виявлені на території Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 5: Рослини, тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів) / К.К.Карпенко, М.П.Книш, О.С.Родінка, А.П.Вакал, В.М.Кравченко, С.М.Панченко. – Суми, 2001. – С. 7–43.

Синиця І.Н., Кравченко В.М. Бджоли – андрени (*Andrena*) Сумської області // Вакалівщина: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 56–66.

Скляр В.Г., Бондарєва П.М. Оцінка морфологічної структури та життєздатності популяцій дрібного підросту в різних лісорослинних умовах Сумщини // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 50–57.

Скоробогатов Е.В., Атемасов А.А., Фоменко А.В., Девятка Т.Н. Влияние типологических особенностей угодий поймы Сейма в Сумской области на формирование ареала русской выхухолы: [*Desmana moschata*] //

Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 197–204.

Суряднова В.П. Виховання у студентів – біологів гуманістичних ідеалів засобами краєзнавства // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 182–185.

Суряднова В.П. Із історії юннатівського руху на Сумщині // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 134–136.

Суряднова В.П. Шкільні музеї хліба і куточки бережливого ставлення до хліба на Сумщині, як умова відродження національної науки і культури України // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 179–182.

Сюткін С.І. Історичні типи природо-користування на території Сумського Придніпров'я // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 154–155.

Сюткін С.І. Проблемне екологовиробниче районування Сумської області // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 21–27.

Сюткін С.І., Буц Ю.В., Корнус А.О. Басейново-ландшафтна концепція оптимізації антропогенного навантаження на агроландшафти (на прикладі басейну р.Псьол у межах Сумської області) // Наукові записки Вінницького університету. Сер. Географія. – 2001. – С. 52–62.

Тихоненко С. Сумський ботанічний // Діалог. – 2000. – 28 січня.

Торяник В.М. Мутаційна мінливість *Triticum Aestivum* у зоні впливу ВАТ “Суми – Хімпром” // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 77–87.

Торяник В.М., Ємець Т.А. Специфіка мутаційної мінливості хромосом від дії В-індолілоцтової кислоти (гетероауксину) // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 36–41.

Тюленева В.О. Створення національних природних парків у заповідному фонді України // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 3–8.

Тюленева В.О. Водні ресурси Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 2 / Ред. кол.: К.К.Карпенко та ін. – Суми, 1997. – С. 3–16.

Ужако П.В., Кіндя В.І. Амінокислотний склад білків стручків редьки олійної // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СДП, 1998. – С. 52–55.

Чайка В.В. Геологічні дослідження на Сумщині // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 155–157.

Черепанова Є., Бабичева О., Леонтьєва Г. Топонімія Чернігівщини як джерело культурно-історичної інформації // Географія та основи економіки в школі. – 1999. – №4. – С. 10–12.

Черепанова Є.О., Бабичева О. Л. Історично-лінгвістичні основи географічних назв (на матеріалі топонімії Сумщини) // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №1. – С. 18–20.

Юхоменко М.М. Кафедра хімії Сумського педуніверситету // Третя Сумська обласна наукова конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 177–178.

Яценко Д.І. Гуманізація процесу навчання на прикладі фізичної географії України // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 31–34.

Техніка

Коломиец Н.А. К 230-летию основания Шосткинского казенного порохового завода – листовая страница истории: [Завод “Зірка”] // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 67–70.

Промисловий розвиток Сумщини // Яременко М.Ф. Нарис історії Сумщини. Вип. 3: Початок ХІХ ст. – 1861 р. – Суми: Козацький вал, 2000. – Розд. 3. – С. 112–158.

Товстуха Л.В. Хлібозаготівельна компанія 1932 р. у Шосткінському районі: (На матеріалі газети “Зоря”) // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 75–76.

Сільське і лісове господарство

Некос В.Ю., Буц Ю.В. Еколого-геохімічні дослідження ґрунтів лісостепу Сумської області // Захист довкілля від антропогенного навантаження. – Суми, 1999. – Вип. І (3). – С. 86–91.

Товстуха П.В. Особливості колективізації сільського господарства в Шосткінському і Ямпільському районах // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 160–163.

Охорона здоров'я. Медицина на Сумщині

Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко, В.О.Кукса, В.В.Купина, Ю.О.Лянной, О.А.Томенко. – Суми: СумДПУ, 2003. – 112 с.

Васюк М.М., Твердохліб М.М. Астенія як порушення функціонального стану організму у студентів педвузу // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 64–67.

Гуменна О.А., Єжова О.О. Шляхи оздоровлення дітей молодшого шкільного віку // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 11–13.

Данько Я.Н. Основоположник отечественной фитовирусологии – наш земляк: [Рожков В.П.] // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 164–167.

Звіряка О.М., Копійка М.М. Фізична реабілітація при порушеннях постави у дітей молодшого шкільного віку // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 24–30.

Калініченко І.О., Єжова О.О. Вплив учбового навантаження на соціальну дієздатність і стан здоров'я випускників шкіл різного типу // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2001. – С. 67–73.

Калініченко І.О., Латина Г.О. Особливості функціональних показників школярів м.Суми // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 31–36.

Калініченко І.О., Латина Т.О. Вікові особливості артеріального тиску у школярів м.Суми // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської студентської наукової конференції. – Суми, 2002. – С. 149–153.

Котелевський В.І. Профілактика тромбоемболічних ускладнень при оперативному лікуванні хворих на хронічний плеврит засобами фізичної та медичної реабілітації // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 46–47.

Кравченко А.І. Ефективність поєднання дихальних вправ і голковколуювання при корекції заїкання // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 73–78.

Лянной Ю.О. Сучасний підхід до організації взаємодії лікаря та фізичного реабілітолога під час проведення лікувально-реабілітаційних заходів // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 76–80.

Машалдин А.И. Организация экстренной медицинской помощи, специализированного лечения пострадавших при дорожно-транспортной травме и политравме при лечении и физической реабилитации в поликлиниках и реабилитационном центре // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 84–86.

Михайличенко О.В., Підлісний В.І. Рівень стану здоров'я допризвигної молоді у Сумській області // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської наукової студентської конференції. – Суми, 2002. – С. 55–58.

Мороз Л.В., Єжова О.О. Ефективність раннього виявлення, профілактики та корекції дефектів постави учнів прогімназійних класів в умовах навчального закладу // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року. – Суми, СумДПУ. – С. 94–96.

Соціально-економічні питання

Леонтьєва Г.Г. Економічна і соціальна географія Сумської області: Навчальний посібник. – 2-е вид. – Суми: СДПУ, 1999. – 88 с.

Леонтьєва Г.Г. Села Північного Сходу України. – Суми, 1998. – 200 с.

Леонтьєва Г.Г. Сільське населення Сумської області: Суспільно-географічний огляд. – Суми, 2001. – 104 с.

Міщенко В.І., Корогод Г.І. Становлення і розвиток кредитно-фінансової системи на Сумщині (XIX – початок XX ст.). – Суми: Слобожанщина, 1999. – 76 с.

Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Кн. 4: Економіка і охорона природи, ресурсо-енергозбереження: (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів) / О.Ф.Балацький, В.О.Лук'яніхін, О.О.Титаренко, К.К.Карпенко. – Суми: Джерело: 2000. – 124 с.

Гончарук Т.І., Корогод Г.І. Становлення і розвиток банківської системи на Сумщині // Фінанси України. – 1998. – №10. – С. 112–117.

Дарніченко І., Костенко Л., Ткаченко А. Утворення й функціонування банківської мережі у м.Ромни // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 41–42.

Економіка Сумщини в другій половині XVII – XVIII ст. // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип.2: Від середини XVII ст. до кінця XVIII ст. – Суми: СОД, Козацький вал, 2000. – Розд. 4. – С. 68–95.

Єжова О.О., Басанец Л. М., Іванова О.І. Фізичний розвиток дітей та підлітків різних промислових міст Сумської області // Довкілля та здоров'я. – 2002. – №1. – С. 42–45.

Корогод Б.Л. Кондратьєви і їх роль в політичному і соціально-економічному житті Сумщини // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 70–75.

Корогод Г.І. Документи ДАСО як джерела вивчення історії становлення кредитно-фінансової системи Сумщини (XIX – поч. XX ст.) // Матеріали ювілейної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Державного архіву Сумської області. – Суми, 2000. – С. 58–62.

Корогод Г.І. Становлення і розвиток банківської системи на Сумщині // Фінанси України. – 1998. – №10. – С. 112–116.

Леонтєва Г.Г., Сюткін С.І., Мартиненко В.О. Економіко-географічні дослідження на Сумщині // Вісник Київського університету ім. Т.Г.Шевченка. Географія. – К., 1998. – Вип. 43. – С. 48–49.

Лобко Н.В. З історії переписів населення // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 88–92.

Сергійчук І.М. Економічні зв'язки Сумщини з державами Центральної Азії // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 146–151.

Сергійчук І.М. Міжнародні економічні зв'язки Сумщини // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 83–85.

Соціальні відносини // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 2: Від середини XVIII ст. – Суми: СОД Козацький вал, 2000. – Розд. 5. – С. 96–117.

Територіально-адміністративні зміни та суспільно-політичний розвиток краю // Яременко М.Ф. Нарис історії Сумщини: Вип. 3: Початок XIX – 1861 р. – Суми: Козацький вал, 2000. – Розд. 1. – С. 3–38.

Суспільно-політичне життя на Сумщині

Бабич В. “Жінкам потрібна стабільність у державі” : [Про громадську організацію жіночого руху – “Дія” в Сумах] // Добрий день – 1999. – 11 листопада.

Бабич В. Давайте діяти, жіноцтво // Добрий день. – 1998. – 19 червня.

Бабич В. Наш успіх – єдність і дія // Червоний промінь. – 1999. – 22 липня.

Гризун А. Об’єднання навіки: [Про ланцюг Соборності в Сумах] // Сумщина. – 2000. – 22 січня.

Кобозев М. Гультяй козакові не товариш / Бесіда з кор. Г.Хвостенко // Сумщина. – 2003. – 12 лютого.

Кобозев М. Пан осавул та його команда / Бесіда з кор. Г.Хвостенко // Сумщина. – 1999. – 13 жовтня.

Історія. Археологія. Етнографія рідного краю

Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. І: З найдавніших часів до серед. XVII ст.: Посібник з історії рідного краю для шкіл, середніх спеціальних і вищих учбових закладів. – Суми: Козацький вал, 1999. – 91 с.

Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип.2: Від серед. XVII ст. до кінця XVIII ст. : Посібник з історії рідного краю. – Суми: Козацький вал, 2000. – 153 с.

Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції, 14–15 грудня. – Суми, 2001. – 244 с.

Міщенко В.І., Корогод Г.Г. Становлення і розвиток кредитно-фінансової системи на Сумщині (XIX – поч. XX ст.) – Суми: Слобожанщина, 1999. – 76 с.

Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – 188 с.

Яременко М.Ф. Нарис історії Сумщини. Вип. 3: Початок XIX ст. –1861 р.: Посібник з історії рідного краю для шкіл, середніх спеціальних і вищих учбових закладів. – Суми, 2000. – 176 с.

Яременко М.Ф. Сумщина пореформена (1861 – 1916 рр.) – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2002. – 366 с.

Азаренков В. Відроджується українське козацтво // Добрий день. – 1998. – 15 травня.

Белінська Л.М., Нікітін Ю.О. Про роботу комплексної краєзнавчо-археологічної експедиції // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції, 14–15 грудня 2001 р. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2001. – Ч. II. – С. 6–9.

Глушко В. Герой невідомої війни: [Про льотчика М.Г.Докашенка] // Сумщина. – 1999. – 9 квітня. – С. 4.

Глушко В. Ефіопія і Сумщина: (До історії російських назв на карті Африки): [Про О.К.Булатовича (1870-1919 рр.)] // Новина. – 1999. – 18 березня. – С. 8.

Глушко В. Завдання особливої ваги: [Про А.Л. Гетьмана нашого земляка, генерала армії, Героя Радянського Союзу ...] // Сумщина. – 1998. – 17 жовтня.

Глушко В. Ім'я на карті Києва: [Про нашого земляка Михайла Драгомирова (1830-1905)] // Сумщина. – 2000. – 5 лютого.

Глушко В. Хрестовоздвиженське трудове братство: (1881 р., с.Ямпіль Глухівського повіту Чернігівської губернії (тепер Сумська область).) // Людина і світ. – 2001. – №6. – С. 37–41.

Зміни в аграрному секторі економіки краю // Яременко М.Ф. Нарис історії Сумщини. Вип. 3: Поч. ХІХ ст. – 1861 р. – Суми: Козацький вал, 2000. – Розд.2. – С. 38–112.

Клименко В.А. Видатний український вчений: [О.Г.Дояренко] // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 163–164.

Коломиец Н.А. К 230-летию основания Шосткинського казенного порохового завода. Листая страницы истории: [Сейчас завод “Зірка”] // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 67–70.

Корогод Б.Л. Кондратьєви і їх роль в політичному і соціально-економічному житті Сумщини // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 70–75.

Корогод Б.Л. Семен Гаркуша на Сумщині // Третя Сумська обласна наукова конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 48–50.

Корогод Г.Г. Алчевський – промисловець і меценат // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р. : Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 46–48.

Корогод Г.І. Документи ДАСО як джерело вивчення історії кредитно-фінансової системи Сумщини (ХІХ – поч. ХХ ст.) // Матеріали ювілейної

наукової практичної конференції, присвяченої 75-річчю Державного архіву Сумської області. – Суми, 2000. – С. 58–62.

Корогод Г.І. Заснування міста Суми, його розбудова і роль в історії краю // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 75–79.

Леонтєва Г.Г., Яценко Д.І. Відомий у минулому і невідомий сьогодні А.К.Булатович // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 89–90.

Манько М.О. Вексилологічно-геральдичні символи Сумського козацького полку та його сотень // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 226–234.

Манько М.О. Українські початкові школи м.Стародуб (XVIII ст.) // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 105–106.

Наш край в епоху кам'яного віку: палеоліт, мезоліт, неоліт // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: З найдавніших часів до середини XVII ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 1. – С. 4–8.

Наш край в період широкого наступу царизму на автономію України // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 2: Від середини XVII ст. до кінця XVIII ст. – Суми: СОД Козацький вал, 2000. – Розд. 3. – С. 49–67.

Наш край в умовах монголо-татарського панування // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: З найдавніших часів до середини XVII ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 5. – С. 44–47.

Нікітін Ю.О. Міське суспільне управління Чернігівської губернії в 70–80-х рр. XIX ст. // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 62–64.

Нікітіна І.П., Нікітін Ю.О. Початкові школи в Чернігівській губернії (з середини XVIII ст. до середини XIX ст.) // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 103–105.

Облонский А.Н., Приймак В.В., Терпиловский Р.В. Исследования раннеславянского кургана в селе Бездрик // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 17–21.

Осадчий С.М., Берест Ю.М., Петренко Д.М., Приймак В.В. Поселення Римського часу в околицях Сум і на території міста: Матеріали для зводу пам'яток історії та культури // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 210–212.

Перфільєва С. Що ми знаємо про своє рідне місто? // Акordi юності. – 2002. – №1. – С. 1.

Піскун В.М. Селянські повстання в Україні на початку 20-х років ХХ ст. як засіб боротьби з більшовицькою владою // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 82–83.

Приймак В.В. Проблеми середньовічної археології північного сходу Лівобережної України 90-х років ХХ ст.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 31–34.

Приймак В.М., Приймак В.В. Про підготовку обласного тому зводу пам'яток історії та культури // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 224–226.

Промисловий розвиток Сумщини // Яременко М.Ф. Сумщина пореформена: [1861 – 1916 рр.] – Суми: ВТД Університетська книга, 2002. – Розд. 3. – С. 123–207.

Розвиток капіталізму в сільському господарстві краю в пореформений період // Яременко М.Ф. Сумщина пореформена: [1861-1916 рр.] – Суми: ВТД Університетська книга, 2002, – Розд. 2 – С. 56–122.

Селянська реформа 1961 р. і її проведення на Сумщині // Яременко М.Ф. Сумщина пореформена: [1861-1916 рр.] – Суми: ВТД Університетська книга, 2002. – Розд. 1. – С. 8–55.

Слов'яни напередодні утворення Київської держави: волинцевські і роменські старожитності // Корогод Г.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 2. – С. 23–31.

Стадник О.Д., Приймак В.В. Знахідки знярядь кам'яного віку поблизу м.Суми // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 217–219

Сумська обласна організація: (Сумське історико-краєзнавче товариство „Спадщина” // Всеукраїнська спілка краєзнавців від А до Я / Ред. кол.: П.Т.Тронько, О.Г.Бажан, В.Б.Врублевська. – К., 2001. – С. 65-68.

Сумщина в епоху Київської Русі // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 4. – С. 32–43.

Сумщина в період визвольної війни українського народу проти польського шляхетського панування в середині ХVІІ ст. // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 7. – С. 68– 91.

Сумщина в період російсько-шведської війни 1700 – 1721 рр. // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 2: Від середини ХVІІ ст. до кінця ХVІІІ ст. – Суми: СОД Козацький вал, 2000. – Розд. 2. – С. 34–48

Сумщина на рубежі двох ер: (друга половина III тис. до н. е. – перша половина I тис. н.е.) // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: 3 найдавніших часів до середини XVII ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 2. – С. 9–22.

Суспільно-політичний розвиток Сумщини // Яременко М.Ф. Сумщина пореформена: [1861 – 1916 рр.] – Суми: ВТД Університетська книга, 2002. – Розд. 5 – С. 240–313.

Терентьєва В.М. Соціальна структура населення Путивльського повіту у XVI – XVII ст. // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 44–46.

Територія Сумщини у складі Великого князівства Литовського, Росії і Речі Посполитої [XIV ст. – перша половина XVII ст.] // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 1: 3 найдавніших часів до середини XVII ст. – Суми: Козацький вал, 1999. – Розд. 6. – С. 48–67.

Ткаченко А.О. Судоустрій і судочинство м. Суми у пореформений період: (1864 р. – початок XX ст.) // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 56–57.

Товстуха П.В. Особливості колективізації сільського господарства в Шосткінському і Ямпільському районах // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 160–163.

Торгівля і кооперація регіону // Яременко М.Ф. Сумщина пореформена: [1861 – 1916 рр.] – Суми: ВТД Університетська книга, 2002. – Розд. 4. – С. 208–239.

Турков В.В. До питання про становище національних меншин Сумщини в 20-30 роки // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференції, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 76–77.

Чепурна О.М., Приймак В.М. Дані про почесних громадян м. Суми в Державному архіві Сумської області // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 50–52.

Четверик Н.П. В.І.Туманський – друг декабристів // “Наш друг Туманський”: Матеріали Сумської обласної науково-практичної конференції: (До 200-річчя від дня народження поета-земляка). – Суми, 2000. – С. 17-19.

Шевченко В.М. Земські окладні книги – важливе джерело вивчення стану земельної власності на Сумщині в роки першої Світової війни // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 80–82.

Щербань П.М., Щербань Т.Ю. Видатний науковець М.М. Гришко на Сумщині // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 161–163.

Юдін М.М. Нерухомі пам'ятки козацького періоду в історико-культурній спадщині Сумщини // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 26–27.

Яременко М.Ф. До питання антицерковної компанії на Сумщині наприкінці 50-х початку 60-х років // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 92–93.

Яременко М.Ф. Поширення й характер дрібних селянських промислів на території сучасної Сумщини в першій половині ХІХ ст. // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 123–127.

Культура та наука на Сумщині

Дегтярєва Н.І. Видатні українські мікробіологи з Сумської області // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 167–169.

Книш М.П. Педагог і дослідник тваринного світу Т.С.Чупіс // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 170–173.

Культурне життя // Корогод Б.Л., Корогод Г.І. Нарис історії Сумщини. Вип. 2: Від середини ХVІІ до кінця ХVІІІ ст. – Суми: СОД Козацький вал, 2000. – Розд. 6. – С. 118–151.

Щербань П.М., Щербань Т.Ю. Видатний науковець М.М.Гришко на Сумщині // Третя Сумська обласна наукова конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 161–163.

Юхоменко М.М., Касьяненко Г.Л. Про роботу Сумського осередку НТШ: (Наукове товариство ім.Т.Г.Шевченка в СумДПУ) // Матеріали 4-ої Сумської обласної науково-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 186–189.

Освіта

Дитячий соціально-педагогічний центр “Сигнал” / Упорядник Є.В.Анохін. – Суми, 1998. – (Буклет).

Корж Л.В. Історія становлення та розвитку Сумського державного педагогічного університету ім.А.С.Макаренка. – Суми, 1999. – 88 с.

Оцінка фізичного розвитку підлітків 15-17 років м.Суми: Метод рекомендації для використання у лікувально-профілактичних установах та навчально-виховних закладах / Укл. І.О.Калініченко. – Суми: СДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – 16 с.

Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред кол.: М.О.Лазарєв та ін. – Суми: СДПУ ім.А.С.Макаренка, 2000. – 480 с.

Сумський державний педагогічний університет ім А.С.Макаренка / Ред. кол.: В.С Іваній, А.І.Кудренко, В.В.Бугаєнко та ін. – Суми: СумДПУ, 2001. – 6 с.

Артюшкіна Л.М., Петренко С.В. Концептуально-організаційні аспекти діяльності ліцею як структурного підрозділу педагогічного університету // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред кол.: О.М.Лазарєв та ін. – Суми, 2000. – С. 3–10.

Артюшкіна Л.М., Петренко С.В. Ліцей як тип школи: Минуле та майбутнє // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 132–134.

Барвінський А.О. Роль шкільних учителів у формуванні особистості А.Ф.Йоффе як ученого // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 123–125.

Баштовий М.Г., Скляр В.Г. Історія співробітництва кафедр ботаніки педагогічного та агрономічного університетів // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 172–173.

Бережна С.В. З розвитку народної освіти в Путивльському повіті Курської губернії в кінці ХІХ ст. // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 107–108.

Бірченко О. З добром і ласкою приймав “Зоряний”: [Оздоровчий табір для дітей на Сумщині] // Діалог. – 2001. – 9 листопада. – С. 2, 4.

Бугаєнко А.В. “Хімія та біологія”: (Репортаж з тижня) // Акорди юності. – 2003. – №3, березень. – С. 8.

Бугаєнко В.В. А.С.Макаренка у житті Сумського державного педагогічного університету // А.С.Макаренка і соціальна педагогіка: Тези

доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А.С.Макаренка. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 14–16.

Бугрій В.С. Проблеми шкільного краєзнавства в педагогічній думці представників Сумщини 20-х рр. ХХ ст. // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 3–7.

Всеукраїнський конкурс “Учитель року – 2002”: Номінація “Хімія”: [Переможцем конкурсу визнано О.О.Гирю, учителя обласного багатoproфільного ліцею СумДПУ] // Хімія. Біологія. – 2002. – №34/36, червень. – С. 1–6.

Голубченко В.Ю. Спільна діяльність Лабораторії педагогічного краєзнавства Сумського педагогічного університету та Державного архіву Сумської області у становленні вчителя-дослідника // Матеріали ювілейної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Державного архіву Сумської області. – Суми, 2000. – С. 31–33.

Голубченко В.Ю. Життя та педагогічна діяльність Т.Г.Лубенця // Матеріали 4-ої Сумської обласної історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 7–13.

Голубченко В.Ю. Педагогічна діяльність Г.П.Самброса // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 119–121.

Гуменна О.А., Єжова О.О. Шляхи оздоровлення дітей молодшого шкільного віку // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 11–13.

Єжова О. “Школа здоров’я” Сумської гімназії №1 – одна з кращих в Україні // Медицина и здоровье. – 2003. – 18 апреля. – С. 1.

Єжова О.О., Басанець Л.М., Іванова О.І. Показники фізичного розвитку дітей дошкільного віку м.Суми // Довкілля та здоров’я. – 2000. – №3. – С. 32–34.

Єжова О.О., Басанець Л.М., Іванова О.І. Фізичний розвиток дітей та підлітків різних промислових міст Сумської області // Довкілля та здоров’я. – 2002. – №1. – С. 42–45.

Іваній В. “Уровень школьного образования в Сумской области достаточно высок”: [Подведение итогов и построение планов на будущее ректором СумДПУ] // Данкор. – 2001. – 30 октября. – С. 5.

Іваній В. Проблем с трудоустройством выпускников педуниверситета нет // Данкор. – 2003. – 4 июня. – С. А5.

Іваній В. Педагогічні роздуми / Розмову вела О.Вовченко // Добрий день. – 2001. – 7 травня.

Іваній В.С. Колиска педагогічних кадрів / Бесіду вів М.Охінченко // Суми і сумчани. – 2001. – 12 липня. – С. 3.

Калиниченко І.О., Латина Т.О. Вікові особливості артеріального тиску у школярів м.Суми // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської студентської наукової конференції. – Суми, 2002. – С. 149–153.

Калініченко І.О., Латина Г.О. Особливості функціональних показників школярів м.Суми // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 31–36.

Клименко В.А., Петренко С.В. Розвиток шкільної освіти на Сумщині (кінець XVIII – початок XIX ст.) // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 244.

Коломієць С.В., Чашечнікова О.С. Олімпіада на базі Сумського державного аграрного університету // Математика. – 2000. – №1, січень. – С. 9–10.

Корж З.О. Організація навчального процесу по фізіотерапії на кафедрі фізичної реабілітації // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 40–42.

Корж Л. Династії меценатів у долі української освіти: [XIX ст., меценати Терещенко А.Я. та три його сина; Харитоненко П., Харитоненко І., Алчевський О.К. та ін.] // Шлях освіти. – 2001. – №4. – С. 36–39.

Корж Л. Земне русло Василя Кременя: [Розмова Лариси Корж з земляком, уродженцем с.Любитове Кролевецького району В.Кременем] // Сумщина. – 1999. – 30 жовтня. – С. 3.

Корж Л.В. Епістемологічне й виховне значення педагогічного краєзнавства // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 94–95.

Корж Л.В. Іменні стипендії та іменні школи як визнання особистого внеску в розвиток освіти // Матеріали ювілейної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Державного архіву Сумської області. – Суми, 2000. – С. 56–57.

Корж Л.В. Реалізація ідеї опіки безпритульних дітей на Сумщині в 20–30-ті рр. XX ст. // А.С.Макаренко і соціальна педагогіка: Тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А.С.Макаренка. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 20–23.

Корж Л.В. Розвиток педагогічної освіти на Сумщині (XIX – початок XX ст.) // Педагогічні науки: Збірник наукових праць – Суми, 1999. – С. 89–94.

Корж Л.В. Роль промислової еліти Сумщини в розвитку освіти [XIX – початок XX ст.] // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 2001. – С. 110–117.

Корж Л.В. Школа і краєзнавство: шляхи взаємодії: [Історичний аспект] // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 24–27.

Кравченко О.В. Церковна благодійність в галузі народної освіти на Сумщині: [II половина XIX ст. – початок XX ст.] // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 28–31.

Кудренко А.І. СДПУ ім.А.С.Макаренка: тут не тільки вчать сіяти розумне, добре й вічне, а й піклуються про конкурентоспроможність випускників на ринку праці / Бесіду вів Т.Коваленко // Діалог. – 2002. – 4 жовтня. – С. 2.

Лазарєв М. Школа має вижити достойно: [Про школу-комплекс естетичного виховання №29 м.Суми] // Мистецтво та освіта. – 1999. – №3. – С. 21–22.

Лазарєв М.О. Творча і духовна самореалізація особистості в навчальному закладі нового типу // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред кол.: М.О.Лазарєв та ін. – Суми, 2000. – С. 53–68.

Лазарєв М.О., Хоменко М.Г. Концепція та динаміка розвитку Сумської класичної гімназії // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – К., 1997. – Вип. 19. – С. 136–142.

Леонтьєва Г.Г. Суспільно-географічне дослідження шкільного обслуговування сільського населення на Сумщині у 90-ті роки // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція. – Суми, 1999. – С. 175–177.

Леонтьєва Г.Г., Живодьор В.Ф., Бражникова О.О. Сільські школи Сумської області в умовах погіршення демографічної ситуації // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 27–30.

Лиман Ф.М., Чашечникова О.С. Ювілей інституту – день народження університету: [Про СДПУ ім.А.С.Макаренка] // Математика. – 1999. – №46, грудень. – С. 1–8.

Лях В. Тут ростять педагогічну еліту: (Кафедра педагогічної творчості Сумського державного педагогічного університету ім.А.С.Макаренка) // Суми і сумчани. – 2003. – 3 січня. – С. 4.

Лях В. Як навчають в Екоцентрі “Мурашка” // Початкова школа. – 2000. – №3. – С. 20–22.

Наша гордість: [Викладачі та учні ліцею при СумДПУ ім.А.С.Макаренка] // Акорди юності. – 2003. – №2, лютий. – С. 2–3.

Нікітіна І.П., Нікітин Ю.О. Початкові школи в Чернігівській губернії (з середини XVIII ст. по середину XIX ст.) // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 103–105.

Оксьом П. Козацькому роду нема переводу // Добрий день. – 1998 – 16 жовтня.

Остапенко О., Ежова О.А. Физическое развитие школьников г.Шостки // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції / Ред. кол.: О.Єжова та ін. – Суми, 2001. – С. 173–176.

Остапенко О.О., Ежова О.А. Оцінка фізичного розвитку дітей масової школи та школи-інтернату м.Шостки // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської студентської наукової конференції. – Суми, 2002. – С. 145–148.

Панкратова Л. Научное соло миколога Карпенко: [Доцент СумГПУ ім.А.С.Макаренка Катерина Карпенко получила номинацию “Женщина-2002 года”] // Данкор. – 2003. – 8 января. – С. А11.

Педагогічна система А.С.Макаренка // Сбруєва А.А., Рисіна М.Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: Навчальний посібник. – Суми, 2000. – Тема 15. – С. 169–175.

Перетятко О.В. “Нова школа” В.В. Бирченко на Харківщині // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 83–85.

Перетятко О.В. Розвиток мережі навчальних закладів Сумщини як прояв громадсько-педагогічного сподвижництва кінця XIX ст. – початок XX ст. // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 44–47.

Петренко С.В. Ліцей народився в рік ювілею // Актуальні проблеми фізики, інформатики: Збірник наукових праць / О.Д.Стадник. – Суми, 1999. – С. 73–75.

Планета барвистої музики дарує дітям радість спілкування зі світом прекрасного: [Інтерв'ю з автором посібника, доцентом кафедри педагогічної творчості педагогічного інституту О.Лобовою] // Новина. – 1998. – 17 грудня

Погрібний А. Виховний ідеал педагога-державника: [Г.Ващенко] // Освіта. – 1998. – 22-29 квітня. – С. 1-3.

Поляничко Ю.В. Г.Ф.Гринько і другий етап українізації освіти // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 115–116.

Приходько Г. Педагогічна діяльність Миколи Макаренка // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 110–112.

Рисіна М.Ю. Творчий доробок і педагогічна діяльність П.А.Сапухіна // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 125–127.

Рисіна М.Ю., Скорець С.В. Деякі проблеми виховання дітей із неповних сімей в педагогічній спадщині А.С.Макаренка // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 51–53.

Сбруєва А.А. Діалектика глобального і локального у змісті історико-педагогічної освіти // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 95–99.

Семенець Г.Й. Діяльність Сумського загальнонаукового факультету на базі СДПУ ім.А.С.Макаренка // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 129–131.

Снагощенко В.В. Робота музею історії СумДПУ ім.А.С.Макаренка з використанням педагогічної спадщини А.С.Макаренка // А.С.Макаренко і соціальна педагогіка: Тези доповідей педагогічних читань до 115-річниці з дня народження А.С.Макаренка. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 66–58.

Суряднова В.П. Виховання у студентів-біологів гуманістичних ідеалів засобами краєзнавства // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 182–185.

Суряднова В.П. Із історії юннатівського руху на Сумщині // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 134–136.

Суряднова В.П. Шкільні музеї хліба і куточки бережливого ставлення до хліба на Сумщині як умова відродження національної науки і культури України // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 179–182.

Фоломєєва Н.А. Естетичне виховання дітей засобами музичного мистецтва в навчальних закладах нового типу Сумщини // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 2000. – С. 446–453.

Фоломєєва Н.А. Інноваційні технології музично-естетичного виховання дітей у навчальних закладах нового типу Сумщини // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 370–377.

Чашечникова О.С., Коломієць С.В. Олімпіада на базі Сумського національного аграрного університету – шанс для талановитої молоді // Математика. – 2003. – №4, січень. – С. 2-3.

Чепуренко В.Л. 80 – багато чи мало?: [Ювілей педагога В.Л.Чепуренка] / Бесіду вела Г.Чернишова // Суми і сумчани. – 2000. – 22 серпня. – С. 4.

Чернишова Г. “Лицедії” – педагогічний загін, закоханий в одержимість: [ОДЦ “Електрон” АТ “Селмі”] // Діалог. – 2000. – 14 квітня. – С. 3.

Чхайло О. Слово методиста: Педагогічний портрет Сумщини: [Досвід вчителів-філологів] // Українська мова й література в середній школі, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2002. – №4. – С. 114–124.

Юхоменко М.М., Касьяненко Г.Я. Про роботу Сумського осередку НТШ: (Наукове товариство ім.Т.Г.Шевченка в СумДПУ) // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 186–189.

Фізична культура та спорт

Оцінка фізичного розвитку підлітків 15-17 років м.Суми: Метод рекомендації для використання у лікувально-профілактичних установах та навчально-виховних закладах / Укл. І.О.Калініченко. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – 16 с.

Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко, В.О.Кукса, В.В.Купина, Ю.О.Лянной, О.А.Томенко. – Суми: СумДПУ, 2003. – 112 с.

Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської студентської наукової конференції, 25-26 квітня 2002 р. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002. – 176 с.

Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції / Ред. кол.: О.Єжова, Т.Лоза, Ю.Лянной. – Суми, 2001. – 189 с.

Сучасні проблеми фізичного виховання та спорту школярів і студентів України: Матеріали III Всеукраїнської наукової конференції, 24-25 квітня 2003 р. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2003. – 252 с.

Басанець Л.М., Єжова О.О., Овсієнко М.В. Фізичний розвиток школярів м.Суми // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської студентської наукової конференції. – Суми, 2002. – С. 135–138.

Брижаний О.В. Факультет здоров'я: [О факультете физической культуры СумГПУ им.А.С.Макаренко] // Медицина и здоровье. – 2000. – 20 января. – С. 1–2.

Єжова О.О., Басанець Л.М., Іванова О.І. Фізичний розвиток дітей та підлітків різних промислових міст Сумської області // Довкілля та здоров'я. – 2002. – №1. – С. 42–45.

Єжова О.О., Басанець Л.М., Іванова О.І. Показники фізичного розвитку дітей дошкільного віку м.Суми // Довкілля та здоров'я. – 2000. – №3. – С. 32–34.

Єжова О.О., Іванова О.І., Басанець Л.М. та ін. Фізичний розвиток дітей і підлітків, які проживають у різних мікросоціальних умовах // Біологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 56–64.

Калініченко І.О., Латіна Т.О. Вікові особливості артеріального тиску у школярів м.Сум // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської наукової студентської конференції. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002. – С. 149–153.

Корж З.О. Організація навчального процесу по фізіотерапії на кафедрі фізичної реабілітації // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 87–93.

Корж Ю.М. Використання тренажерів у фізичній реабілітації для дітей 9–12 років з порушенням постави // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 43–45.

Корнус А.О., Сюткін С.І. Туристичні ресурси Сумської області та оптимізація шкільної туристської роботи // Педагогічна Сумщина. – 1999. – №2. – С. 34–39.

Кравченко А.І. Фізична реабілітація та її педагогічні принципи // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 48–53.

Літвінов Р.О., Брижаний О.В. Проблеми фізкультурно-оздоровчої роботи з студентами СумДПУ ім.А.С.Макаренка // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції / Ред. кол.: О.Єжова та ін. – Суми, 2001. – С. 74–77.

Лянной Ю. Будут магистры физкультуры!: [СумГПУ, факультет физической культуры один из первых в Украине открыл двери магистратуры] // Медицина и здоровье. – 2000. – №12, 30 марта. – С. 1.

Лянной Ю.О. Сучасний підхід до організації взаємодії лікаря та фізичного реабілітолога під час проведення лікувально-реабілітаційних заходів // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 76–80.

Лях В. Козацькі забави: [В залі спорткомплексу СумДПУ] // Суми і сумчани. – 2001. – 15 березня. – С. 3.

Майдан І.О., Калиниченко І.О., Прокопенко О.В. Оптимізація лікування перинатальної енцефалопатії // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали III Всеукраїнської студентської наукової конференції, 24-25 квітня. – Суми, 2003. – С. 85–88.

Міхеєнко О.І. Фізична реабілітація як оздоровча галузь педагогічної освіти // Сучасні проблеми медичної та фізичної реабілітації: Матеріали 1-ої Сумської обласної науково-практичної конференції, 19 червня 2003 року / Ред. кол.: В.Г.Григоренко, О.О.Єжова, І.О.Калініченко та ін. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 87–93.

Остапенко О., Єжова О.А. Физическое развитие школьников г.Шостки // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції / Ред. кол.: О.Єжова та ін. – Суми, 2001. – С. 173–176.

Остапенко О.О., Єжова О.А. Оцінка фізичного розвитку дітей масової школи та школи-інтернату м.Шостки // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської студентської наукової конференції. – Суми, 2002. – С. 145–149.

Підлісний В.І., Кулак В.В. Форми та методи планування та організація фізкультурно-оздоровчих заходів у Сумській області // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України: Матеріали II Всеукраїнської наукової студентської конференції. – Суми, 2002. – С. 25–27.

Мовознавство

Беценко Т. Етюди з топонімії Сумщини: Походження географічних найменувань. – Суми: Собор. – 72 с.

Черепанова Е.А., Евграфова А.А., Покуц В.Н., Волкова О.Н. Русские говоры Сумской области: Материалы диалектологических экспедиций. – Сумы: СГПИ, 1998. – 161 с.

Бабичева Е.Л., Черепанова Е.А. Этимологический анализ и историко-лингвистическая информация – основа краеведения: (На материале лексики Черниговско-Сумского Полесья) // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції, 14-15 грудня 2001 р. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – Ч. II. – С. 3-6

Бабичева О.Л., Черепанова Є.О. Апелятивна лексика в мікротопонімії Чернігівсько-Сумського Полісся // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 149–151.

Глушко В. Ефіопія і Сумщина: [До історії виникнення російських назв на карті Африки] // Новина. – 1999. – 18 березня. – С. 8.

Леонтьєва Г., Черепанова Є., Василєга В. Топонімія Полтавської області // Географія та основи економіки в школі. – 1999. – №2. – С. 6–7.

Храпач О. Інтонаційні моделі багатоконпонентних речень у структурі говірок межиріччя Ворскли та Псла // Філологічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: В.В.Поставний та ін. – Суми, 1998. – С. 25–33.

Черепанова Є.О., Бабичева О.Л. Історично-лінгвістичні основи географічних назв: (На матеріалі топонімії Сумщини) // Педагогіка Сумщини. – 1999. – №1. – С. 18–20.

Черепанова Є.О., Бабичева О.Л., Леонтьєва Г. Топонімія Чернігівщини як джерело культурно-історичної інформації // Географія та основи економіки в школі. – 1999. – №4. – С. 10–12.

Ярова А. Дієслівні синоніми у прозових творах І. Багряного // Дивослово. – 2000. – №10. – С. 16–21.

Літературне життя Сумщини

“Наш друг Туманський”: Матеріали Сумської обласної науково-практичної конференції: (До 200-річчя від дня народження поета-земляка.) – Суми, 2000. – 58 с.

Літературне краєзнавство: Навчальний посібник для учнів середнього віку / Упор. Н.П.Каменська, С.М.Стаховський. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2002 – 176 с.

Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць / Упор.: МО України; Інститут літератури ім.Т.Г.Шевченка; НАН України; Сумський державний університет. – Суми, 1999. – 308 с.

Орфей – 2001: Альманах молоді поезії Сумщини. – Суми: Собор, 2001. – 80 с.

Орфей: Збірка поезій / Ред. кол.: А.П.Гризун та ін. – Суми, 1999. – 152 с.: іл.

Слобожанщина: Альманах літераторів Сумщини. Вип. 5. – Суми: Видавничо-виробниче підприємство “Мрія-1” ЛТД, 2000. – 120 с.

Тороки: Вірші, проза: Книги в книзі. Вип. 2 / Упор.: О.П.Столбін, В.О.Садівничий; Ред. В.В.Чубур. – Суми: Собор, 1998. – 136 с.

Артюшкіна Л.М., Петренко С.В. Лицей як тип школи: минуле та майбутнє // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 132–134.

Бабич В.Г. Слобожансько-Чехівські ремінісценції // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція : Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 151–154.

Беценко Т. Поетична мова репертуарних творів Євгена Адамцевича // Євген Адамцевич. – Суми, 1999. – С. 65–77.

Беценко Т. Стилістичні функції звертань у віршовій мові О.Олеся // Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 229–235.

Беценко Т.П. Олекса Ющенко: [1917] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 149–156.

Будянський В.І. Платон Воронько: [1913–1988] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 129–138.

Вертій О. Пантелеймон Куліш і народна творчість / Л.Горболіс // Дивослово. – 2000. – №3. – С. 55–56.

Владимирова В.М. З суворим критерієм “Народного духу” : (Давня і нова українська література в оцінці П.Куліша) // Слово і час. – 2000. – №12. – С. 28–36.

Владимирова В.М. Пантелеймон Куліш: [1819–1897] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 5–16.

Голубченко В. Повернення до рідного порогу: [Про Зою Когут] // Слобожанщина: Альманах літераторів Сумщини. – Суми: “Мрія – 1” ЛТД, 2000. – Вип. 6. – С. 99–104.

Голубченко В.Б. І.Яценко як дослідник “Слова о полку Ігоревім” // Слобожанщина: Альманах літераторів Сумщини. – Суми, 2000. – Вип. 6. – С. 85–92.

Горболіс Л. Художні освоєння народно-демонічних уявлень українців у драматичній поемі Олександра Олеся “ Ніч на полонині”: Збірник наукових праць // Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 37–44.

Гризун А. Г. “На крилах нив я хочу бути сама...”: [Книги земляків] // Сумщина. – 1998. – 15 серпня.

Гризун А. Г. Єлишевичу – 50 // Літературна Україна. – 1998. – 26 листопада. – С. 6.

Гризун А.Г. “Я з дитинства заангажований поезією” : [Бесіда з Н.Даниленко // Добрий день. – 1998. – 29 травня. – С. 5.

Гризун А.Г. Звучать його кроки: [Про О.М.Кустенка. Літературний діяч, який близько десяти років мешкав у м.Суми] // Слобожанщина: Альманах літераторів Сумщини. – Суми: “Мрія – 1” ЛТД, 2000. – Вип. 6. – С. 81–82.

Гризун А.Г. Крізь мене пролинав і пролинає час // Сумщина. – 1998. – 27 травня.

Гризун А.Г. Микола Данько: [1926–1993] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 117–128.

Гризун А.Г. Покликання, чи просто розваги?: [Огляд поетичної пошти до газети] // Сумщина. – 1998. – 4 березня. – С. 4.

Домчук М.П. Панас Кочура: [1905–1976] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 107–116.

Дубравін В. Конотопський кобзар – Олександр Ковшар // Народна творчість та етнографія. – 1998. – №5/6. – С. 105–108.

Євграфова А. Поетична антитеза як засіб світосприйняття О.Олесь // Олександр Олесь. Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 207–214.

Єременко О.Р. Яків Щоголев: [1824–1898] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 17–30.

Захарова В.А. Борис Антоненко-Давидович: [1899–1984] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 75–90.

Захарова В.А. Формування моральних якостей учнів у процесі вивчення життєвого шляху Б.Антоненка-Давидовича // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 271–278.

Калантаєвська Г. “В квітах була душа моя”: // Олександр Олесь. Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 76–82.

Калантаєвська Г.П. Яків Мамонтов: [1888–1940] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 101–106.

Каменська І.В. Микола Хвильовий: [1893–1933] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С.68–74.

Каменська І.В. Остап Вишня: [Павло Михайлович Губенко (1889–1956)] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 54–68.

Кириленко Н. Діалектика стосунків особи і суспільства у творах О.Олеся та Л.Костенко // Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 143–148.

Коваль Л.В. Олександр Олесь: [Олександр Іванович Кандиба (1878 – 1944)] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 41–54.

Леся Українка // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 60–72.

Лиманчук Л., Михайлюк Л. Народнопоетичні елементи в поезії Олександра Олеся: Збірник наукових праць // Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 258–266.

Литвиненко Т.М. Дмитро Білоус: [1920] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 139–148.

Литвиненко Т.М. Іван Багряний: [1906–1963] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 91–100.

Макарова В.А., Макарова Л.А. Поезія і лірика душі // “Наш друг Туманський”: Матеріали Сумської обласної науково-практичної конференції: (До 200-річчя від дня народження поета-земляка.) – Суми, 2000. – С. 46–52.

Моє місто // Дудченко Н. Джерела: Вірші з юнацького зошита. – Суми: Слобожанщина, 1999. – С. 21.

Мурашова А.Д. І.С.Тургенєв і Сумщина // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 138–139.

Мурашова А.О., Ручка Е. Особливості поетичної творчості В.І.Туманського // “Наш друг Туманський”: Матеріали Сумської обласної науково-практичної конференції: (До 200-річчя від дня народження поета-земляка.) – Суми, 2000. – С. 40–46.

О.Олесь // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 74–97.

Охріменко П.П. Ярославна як історична особа в освітленні фольклору: [Уснопоетичні твори про події “Слова о полку Ігоревім”] // Слобожанщина: Альманах літераторів Сумщини. – Суми: “Мрія – 1” ЛТД, 2000. – Вип. 5. – С. 73–75.

П’ятаченко С. Молоді орфеї Сумщини: [О.Беляєва, Ю.Бурковська, Л.Герасименко, Н.Євтушенко, Л.Зоряна, О.Кислиця, Т.Ляшенко, М.Мошик,

Н.Понікар, О.Романенко, О.Ручка, С.Сітало] // Орфей: Альманах молоді поезії Сумщини. – Суми: Собор, 2001. – С. 6–74.

П'ятаченко С.В. “Протоколи” з Роменщини як зразок фольклорного гумористично-сатиричного віршування // Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 149–160.

Пісня про Суми // Дудченко М. Джерела: Вірші з юнацького зошита. – Суми: Слобожанщина, 1999. – С. 37.

Приходько Г. “Українська хвиля – 2002”:[Фестиваль української співаної поезії у Сумах] // Суми і сумчани. – 2002. – 7 листопада. – С. 4.

Савченко З.В. Анатолій Гризун: [1948] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 163–170.

Савченко З.В. Затуливітер Володимир: [1944 – 2003] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 157–162.

Сенчуріна В.І., Сенчуріна Л.Є Взаємозв'язок художнього слова і мистецтва при вивченні зарубіжної літератури: (На матеріалі збірань Сумського художнього музею) // Третя Сумська наукова історико-краєзнавча конференція, 7-8 грудня 1999 р.: Збірник статей. – Суми, 1999. – С. 136–137.

Солдатенко Т.Я. Загадка Смирнової-Россет // “Наш друг Туманський”: Матеріали Сумської обласної науково-практичної конференції: (До 200-річчя від дня народження поета-земляка). – Суми, 2000. – С. 19–29.

Титаренко Л. // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 107–112.

Трофименко В.В. Павло Грабовський: [1864–1902] // Літературне краєзнавство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 31–40.

Туманський В. // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 45–49.

Ярова А.Г. Синоніміка дієслів у художніх творах І Багряного // Філологічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 104–115.

Мистецтво

Зацвітай, кохана земле: Твори викладачів та студентів музично-педагогічного факультету / Ред. кол.: О.Г.Стахевич (відп. ред.), І.П.Заболотний, М.П.Черниш, Є.П.Карпенко. – Суми: СумДПУ, 1999. – 88 с.

Карпенко Є. Хорові обробки пісень Сумщини: Для академічного хору / Упор., вступ. ст. О.Г.Стахевич; Муз. ред. В.В.Прищенко; Літ. ред. М.М.Петренко. – Суми, 2000. – 39 с., нот.

Музичний ландшафт України: (Регіони, школи, індивідуальності): Збірник наукових праць / Ред. кол.: О.Г.Стахевич та ін. – Суми, 2000. – 192 с.

Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчальний посібник / В.А.Макарова, Л.А.Макарова. – Суми, 2001. – 122 с.

Алексеева Г.В. Шляхи удосконалення творчої уяви майбутнього хормейстера // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 106–111.

Бірюкова Л.А. Інтеграція педагогічної майстерності в предметах “хорове диригування” та “постановка голосу” як передумова ефективного формування майбутнього керівника шкільного хору // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 31–40.

Булатова Л.О. Детермінація музичного сприйняття соціокультурними факторами: гендерний підхід // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 99–106.

Гараніна О.Я. Коли в полон тебе бере краса, душа заповнюється мудрістю і всепрощенням: [Ансамбль бального танцю “Силует”] / Бесіду вела С.Геренко // Сумщина. – 2002. – 28 вересня.

Гризун А. До рідних витоків: [Про Сумський театр драми та музичної комедії ім.М.С.Щепкіна] // Сумщина. – 1999. – №46, 24 квітня. – С. 5.

Дубравін В. Конотопський кобзар Олександр Ковшар // Народна творчість та етнографія. – 1998. – №5/6. – С. 105–108.

Є час для всього мудрого й красивого в житті заслуженого артиста України Василя Будянського / Бесіду вела С.Геренко // Сумщина. – 2002. – 18 вересня. – С. 3.

Єременко О.В. Розвиток чуття ритму та ладу як одна з умов ефективності музичного сприймання у підлітків в процесі музичного виховання // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 131–137.

Заболотний І.П. Стильові аспекти виконавського репертуару // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 54–58.і

Карпенко Є.В. Усвідомлення природи диригентського жесту як елемент удосконалення диригентської майстерності майбутнього вчителя музики // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 66–72.

Коваленко Д.В. Активизация интереса детей на начальном периоде обучения музыке в методических работах выдающихся педагогов // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 149–159.

Коваленко Д.В. Проблемы детской баянной педагогики на Сумщине: (Формирование интреса как основная задача начинающего музыканта) // Музичний ландшафт України (регіони, школи, індивідуальності): Збірник наукових праць / Ред. кол.: О.Г.Стахевич та ін. – Суми, 2000. – С. 123–129.

Кречківський А.Ф. Учитель музики хормейстер в школі // Педагогічні науки: Учитель музики хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 3–9.

Леся Українка // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 60–72.

Макарова В.А., Макарова Л.А. “Як пісня – все душа моя” // Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 287–296.

Макарова В.А., Макарова Л.А. Вивчення музичної культури Сумщини в загальноосвітній школі // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1998. – С. 126–132.

Макарова В.А., Макарова Л.А. Перша вітчизняна музична школа: [м.Глухів, XVIII ст.] // Матеріали 4-ої Сумської обласної історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 92–95.

Макарова В.А., Макарова Л.А. Поезії і лірика душі // “Наш друг Туманський”: Матеріали Сумської обласної науково-практичної конференції: (До 200-річчя від дня народження поета-земляка.) – Суми, 2000. – С. 46–52.

Макарова В.А., Макарова Л.А. Родина Розумовських у світлі музичної культури Глухова: до проблеми патріотичного виховання школярів // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.О.Лазарев та ін. – Суми, 2000. – С. 132–142.

Макарова В.А., Макарова Л.А. Феномен Глухівської співочої школи – першого вітчизняного музичного учбового закладу // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 101–108.

Маруфенко О.В. Деякі особливості формування діапазону чоловічих голосів майбутніх учителів музики // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць, – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 143–149.

Матковська М.В. Підготовка вчителя музики до виконавської діяльності // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі : Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 111–117.

Михайличенко Г.М. Про деякі аспекти початкового етапу навчання студентів диригуванню на хорових прикладах шкільного репертуару // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 72–77.

Михайличенко О.В. Кобзарське мистецтво у музично-естетичному вихованні українського народу // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.О.Лазарєв та ін. – Суми, 2000. – С. 68–83.

Музичні твори для слухання // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 116–121.

Мурашова А.А. Д.Д.Бурлюк – уродженець Сумщини // Матеріали 4-ої Сумської обласної наукової історико-краєзнавчої конференції. – Суми, 2001. – С. 200–204.

Ніколаї Г.Ю. Композиторський доробок Євгена Карпенка і культурно-музичні традиції Слобожанщини // Музичний ландшафт України (регіони, школи, індивідуальності): Збірник наукових праць / Ред кол.: Г.О.Стахевич та ін. – Суми, 2000. – С. 138–146.

Ніколаї Г.Ю. Педагогічний потенціал композиторського доробку Євгена Карпенка // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред кол.: М.О.Лазарєв та ін. – Суми, 2000. – С. 406–416.

О.Олесь // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 74–97.

Приходько Г. Поезія О.Олеся у вокальній музиці українських композиторів // Олександр Олесь: Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – С. 275–287.

Стефіна Н.В. Розвиток мотиваційної сфери як умова становлення творчої активності майбутніх вчителів музики // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001.– С. 59–65.

Татаренко Л. // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 107–112.

Туманський В. // Макарова В.А., Макарова Л.А. Сумщина – джерело творчого натхнення: Навчально-методичний посібник. – Суми, 2001. – С. 45–49.

Фалько М.І. Модель вчителя – дослідника // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім.А.С.Макаренка, 2001. – С. 41–47.

Фоломєєва Н.А. Естетичне виховання дітей засобами музичного мистецтва в навчальних закладах нового типу Сумщини // Педагогічні науки: Збірник наукових праць / Ред. кол.: М.О.Лазарєв та ін. – Суми, 2000. – С. 446–453.

Фоломєєва Н.А. Інноваційні технології музично-естетичного виховання дітей у навчальних закладах нового типу Сумщини // Педагогічні науки: Збірник наукових праць. – Суми, 1999. – С. 370–377.

Фоломєєва Н.А. Українська самобутня духовна культура як підґрунтя сучасної технології естетичного виховання дітей засобами музичного мистецтва // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2001. – С. 118–125.

Черниш М.П. Науково-дослідна робота студентів в системі професійної підготовки вчителя музики // Педагогічні науки: Учитель музики – хормейстер в школі: Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2001. – С. 48–54.

Зміст

	Передмова.....	3
1.	Край в цілому.....	5
2.	Фізико-математичні науки.....	5
3.	Природничо-географічні науки.....	5
4.	Техніка.....	15
5.	Сільське і лісове господарство краю.....	15
6.	Охорона здоров'я. Медицина.....	16
7.	Соціально-економічні питання.....	17
8.	Суспільно-політичне життя Сумщини.....	19
9.	Історія. Археологія. Етнографія рідного краю.....	19
10.	Культура та наука на Сумщині.....	24
11.	Освіта.....	25
12.	Фізична культура та спорт.....	31
13.	Мовознавство.....	33
14.	Літературне життя Сумщини.....	34
15.	Мистецтвознавство.....	38

Сумщина в краєзнавчих дослідженнях
Наукові праці викладачів
Сумського державного педагогічного університету
ім. А. С. Макаренка
(1998-2003 рр.)
Бібліографічний покажчик
Випуск 1
Редактор З. М. Горова
Комп'ютерна верстка О.П. Сидоренко